

VITA MARINA

Zeebiologische documentatie
Verschijnt maandelijks
27e jaargang nr. 3 - maart 1977

INHOUD: 16 bladzijden
BUIKPOTIGEN pag. 147 - 150
HOLTEDIJEREN pag. 23 - 24
VELDWERK pag. 101 - 102
COLLECTIETECHNIEK pag. 61 - 64
LITERATUUR pag. 63- 64
VARIA MARITIMA pag. 339 - 340

VREEMDE VONDSTEN

Somtijds kan men ook aan het Nederlandse strand vreemde vondsten doen. Zo heeft de heer J.C. Recourt uit Egmond aan Zee nu al op drie verschillende tijdstippen - op 10.11.1975 en 9.1.1977 op het strand bij zijn woonplaats en op 23.2.1976 een verweerd exemplaar in een bos -*Cypraea moneta* L. aangetroffen. Toch is dat geen reden te veronderstellen, dat deze soort hier ooit geleefd zou hebben, zoals de vinder zich afvraagt. Het is tegenwoordig niet zo verwonderlijk, dat wij op onze stranden uitheemse schelpensoorten aantreffen. In vele badplaatsen - vermoedelijk ook wel in Egmond - worden zakjes met tropische schelpen verkocht. Wanneer kinderen daarmee op het strand spelen, is er weinig fantasie voor nodig om de aanwezigheid van tropische schelpen op ons strand te verklaren.

DE EBRODELTA

Eind sept. 76 was ik ten zuiden van Barcelona met vakantie in Salou, een badplaats met een breed zandstrand, maar vrijwel zonder schelpen. Van daaruit maakte ik een tochtje naar het zuiden met als einddoel de hoog op een rots in zee uitgebouwde vesting Peniscola. Bij de tocht daarheen passeerden wij de brug over de Ebro en het is op dit gebied dat ik speciaal de aandacht wil vestigen. Een blik

op de kaart laat ons zien dat de Ebro hier in de loop van vele eeuwen een delta kilometers ver in zee heeft opgebouwd, een vlak gebied dat aan de zeezijde doorsneden wordt door stroomgeulen en bekend is door o.a. zijn rijstverbouw.

In de namiddag brachten wij daar een bezoek aan de visafslag van San Carlos de la Rapita, gelegen in een zeer beschut gedeelte aan de zuidzijde van de Ebrodelta, maar met een minder goed strand. Het interessantste voor verzamelaars is hier dan ook de visafslag. Want naast vis worden hier dagelijks duizenden kilo's schelpen aangevoerd en ik kreeg de indruk dat van hieruit een groot gedeelte van N.O.-Spanje wordt bevoorraad met eetbare schelpdieren. Aan de kade lagen kleine vissersboten waarmee in dit rustige slibrijke en vermoedelijk ondiepe water van de delta wordt gevist. Toen wij daar omstreeks half vier in de middag aankwamen was de afslag al aan de gang en op de vloer lagen honderden keurige stapeltjes van een Ensissoort. Daarna volgde de afslag van kisten vol met andere schelpen, die daarna in netzakken van 10,25 en 50 kg. werden verpakt. Graag had ik in deze volle kisten naar mooie exemplaren gezocht, maar door het hoge tempo van de afslag was daar geen gelegenheid voor. Gelukkig stond er in de hoek van de afslag een verkoopster voor kleine hoeveelheden en toen ik in mijn beste Spaans 'Collecsion' zei, toonde ze hiervoor veel begrip en kreeg ik voor 50 peseta's een plastic zak vol met een vijftal soorten, waarbij ze de mooiste en grootste exemplaren voor mij uitzocht. Zo kwam ik in het bezit van: *Rudicardium t. tuberculatum* L., *Murex (Bolinus) brandaris* L., *Naticarius maculatus* (v. Salis), *Sphaeronassa mutabilis* (L.) en *Trunculariopsis trunculus* (L.). Dit zijn allemaal bekende soorten die hier in massa worden gevist, maar vermoedelijk zullen er in zo'n rijk schelpengebied dat enige overeenkomst vertoont met de Zeeuwse wateren, nog wel andere soorten voorkomen die voor de handel weinig, maar voor de verzamelaar des te meer waarde heb-

ben. Doordat ik er met een excursiebus was had ik geen gelegenheid het deltagebied verder te verkennen, maar ik zou u aanraden om wanneer u in de nabijheid met vakantie bent of er op doortocht met de auto langs komt, na het passeren van de brug over de Ebro even van de hoofdweg af te wijken en voor nader onderzoek eens een bezoek aan dit gebied te brengen. Wij zien met belangstelling berichten over uw bevindingen in deze streek tegemoet.

G.W.N.

EERSTE TEKENEN DIEPZEE LEVEN

Lang heeft men gemeend, dat de peilloze donkere diepten van het abyssaal een levenloze wereld moest zijn. In 1843 verklaart de Britse bioloog Forbes nog, dat geen enkel dier beneden de 550 meter kan leven en men bleef dit geloven tot de resultaten van de in 1951 gehouden Deense diepzeeëxpeditie aan deze vermoedens en gissingen een radicaal einde maakte. Het was boven een enorm diepe kloof in de bodem ten oosten van de Filipijnen, dat het onderzoekingsvaartuig de Galathea langzaam het net aan het hieuwen was. Men had een net over de bodem gesleept op een diepte van 9926 meter diepte. En nu zou de inhoud van het net moeten uitmaken of daar levende wezens voorkomen of niet. Het verslagboek vermeldt: 'Met ingehouden adem wachtte iedereen het moment af waarop het net weer boven water zou komen. Iedereen liet zijn werk in de steek en hing over de reling. Daar kwam het net boven water . . . 'Er zit klei aan het framie', schreeuwde iemand. Het net is op de bodem geweest.' Er werd niet gelet op de steurgarnalen en de vissen die tijdens het ophalen gevangen waren, maar daar onder in het net lag een tamelijk grote kei. Kleine witte aangroei's op de steen bleken zeeanemonen te zijn. Het was de beste vangst van de gehele expeditie. Het bewijs was geleverd. Er leefden dieren op 10.000 meter diepte in een wereld, waar nooit één sprankje zonlicht kan doordringen. Ook de grijsachtige klei bleek na zorgvuldig

uitwassen en onderzoeken nog een respectabel aantal lagere dieren te bevatten en wel: 25 zeeanemonen, 75 zeekomkommers, 5 tweekleppige weekdieren, een amphipode en een borstelworm.

Rond 1960 overtrof de Zwitserse geleerde Jacques Picard bovenstaand resultaat door met zijn bathyscaaf de Trieste naar 10900 meter diepte in de Challenger trog in de Grote Oceaan af te dalen. In de schijnwerpers verscheen op deze enorme diepte een platvis ten tonele. Hij was ongeveer 35 cm groot, bleek nauwelijks verstoord door het licht en verdween na enige tijd in zijn vertrouwde areaal . . . de eeuwige duisternis, die voor hem al niet meer eeuwig was geweest.

B.E.

ABONNEMENTSGELD 1977.

Indien door u het abonnementsgeld van de VITA MARINA voor 1977 ad. f 20,- nog niet werd voldaan, verzoeken wij u dringend dit bedrag nu direct op onze giro 606100, ten name van de Stichting Biologia Maritima te Den Haag over te maken. U kunt hiervoor gebruik maken van de u reeds eerder toegezonden acceptgiro of uw eigen girokaart. Voor betalingen uit het buitenland verzoeken wij u gebruik te willen maken van de postgiro of een internationale postwissel. Niet per bank wegens de hoge onkosten. Enkele abonné's hebben ook 1976 nog niet of niet volledig betaald. Wanneer dit u betreft, wilt u dan van de gelegenheid gebruik maken dit meteen te voldoen. Stel uw betaling niet langer uit, maar betaal nu. Het bespaart ons veel extra werk en u incassokosten, indien wij later een aanmaning moeten sturen. Met dank voor uw medewerking van de penningmeester

KONTAKTZOEKER

G. van Eeken, Naarstigheidsstraat 40, B 9300 Aalst, België, zoekt contact met Strombidae-verzamelaars. Belangstellenden gelieven zich rechtstreeks met de heer van Eeken in verbinding te stellen.